

NOĆ MUZEJA 2016. U MUZEJSKOJ ZBIRCI KASTAVŠTINE

NAŠE ŠILICE – KRPA KRPU DRŽI

Pokojni Dušan krojač od Rubeš, kad su z maškarami prihajali h nan na pusni pundejak, vaveki mi j' govoril: 'Ja, mala, ja bit ćeš šilica, nećeš bit nikada lačna, ma nećeš nikada ni imet veleh soldi'. I pravo mi j rekal. (Tatjana Brubnjak)

Nakon jednogodišnje pauze, zbog građevinskih radova na adaptaciji prostora, MZK se ponovo priključila nacionalnoj manifestaciji Noći muzeja. Kao i prethodnih godina, pripremili smo izložbu koja govori o lokalnoj baštini, ovoga puta o šveljama odnosno šilicama i krojačkom obrtu pod nazivom *Naše šilice – Krpa krpu drži*.

U nekoliko cjelina prikazan je civilizacijski i statusni značaj odjeće i obuće, razvoj krojačkog zanimanja, osobito nakon izuma šivaćeg stroja, izgled krojačke radionice te opis pribora za rad. Posebnu cjelinu čine načini prenošenja vještina šivanja i krojenja te ručnog rada u cjelini. Te su se vještine u prošlosti prenosile unutar obitelji na mlade naraštaje, te školskim programima u osnovnim školama. Danas su oba ova načina učenja zanemarena. Zbog promjene načina života vrlo se rijetko unutar obitelji mogu naučiti vještine ručnog rada, a kao predmet u osnovnoj školi ručni rad, ili domaćinstvo, ustupio je mjesto drugim predmetima koji se smatraju potrebnijima za suvremeni život.

Naukovanje u strukovnim školama i praksa kod majstora, bili su obavezni za profesionalno bavljenje krojačkim zanatom u prošlosti. Status majstora dobivao se nakon višegodišnje prakse. Na glasu su bili krojači koji su radili po modelima iz modnih časopisa, po metodi proporcija i mjera, dobri crtači i tehnički znalci.

Na izložbi su prezentirani brojni predmeti iz fundusa Muzejske zbirke Kastavštine koji govore o usvajanjima vještina krojenja i šivanja, odijevanju u Kastavštini, te izobrazbi za zanimanja krojača, a koji su mladoj publici gotovo potpuno nepoznati. Izložba je zaokružena fotografskim portretima šilica iz Kastavštine: Ankom Arko, Milojkom Kukurin, Tatjanom Brubnjak, Ivankom Mladenić i Irenom Ažić koje je snimio i intervjuirao Branko Jani

Kukurin na čiji smo se poticaj i pozabavili ovom temom. Tekstove su oblikovale Alida Lešnjaković i Tamara Mataija. Portretirane šilice podijelile su s nama neke svoje misli o svom zanatu:

Šilica je jeno lepo zanimanje, kreativno, upoznaš puno judi, puno čudi, sen moraš ugodit i moraš bit sam zadovoljan kako si storil aš ako ti nisi zadovoljan, niš drugo ne vaja. (Tatjana)

A da si se mučil si se mučil! To j' takovo delo. Moral si sedet za njin i delat! Neće se samo storit. Iman već 75 let i još vavek frakatan za tun makinun. (Ivanka)

Ovo zanimanje je jako lijepo i daje malo snage da se lakše prebrode svakodnevene poteškoće. (Irena)

Naše šilice govorile su i o svom školovanju i naukovanju. Gospođa Milojka rekla nam je ... *finila san v Reke srednju školu za krojačicu po mjeri. Nikada nisan prestala šit...*, a gospođa Ankica otkrila nam je kako je ... *onda (je) bilo jako teško nać nekega ki bi te zel va nauk. Nevenka (suseda šilica) je čuda judi obašla i našla j' mi majstora. I tako san se 1948/49 leta počela vadit šit pul njenega majstora na Sušake.*

I ovom izložbom oteli smo zaboravu jedan važan segment života vrijednih ljudi Kastavštine, a u sklopu muzejskih izložbenih i edukativnih programa nastaviti ćemo sa sličnim manifestacijama.

TAMARA MATAIJA, VIŠA KUSTOSICA